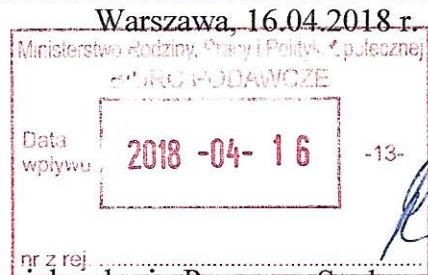

PFZ/W/69/2018

Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej przedkłada Pani propozycje zmian legislacyjnych oraz organizacyjnych dotyczących poprawy jakości obsługi świadczeniobiorców w zakresie świadczenia wychowawczego, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Zwracamy się z prośbą o rozważenie możliwości zmian od nowego okresu zasiłkowego w ustawach regulujących uprawnienia do ww. świadczeń obejmujących:

1. Zmiana w Ustawie o świadczeniach rodzinnych poprzez dodanie zapisu w art. 26 ust. 4b w brzmieniu:

„W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na bieżący okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 stycznia danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje zgodnie z terminami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017r. poz. 1257)”.

2. Zmiana w Ustawie o pomocy państwa w wychowaniu dzieci poprzez dodanie zapisu w art.21 ust. 5d w brzmieniu:

„W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia wychowawcze na bieżący okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 lutego danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje zgodnie z terminami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017r. poz. 1257)”.

3. Zmiana w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów poprzez dodanie zapisu w art.20 ust. 9 w brzmieniu:

„W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na bieżący okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 lutego danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje zgodnie z terminami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017r. poz. 1257)”.

Powyższe propozycje mają na celu precyzyjne określenie terminów rozpatrywania wniosków złożonych po 1 stycznia (świadczenia rodzinne) oraz po 1 lutego (świadczenia wychowawcze i fundusz alimentacyjny). Nadmieniamy, że pomimo istniejących zapisów (odpowiednio w ustawach) w art. 32 pkt. 2; art. 28; art. 25 odwołujących się do przepisów

kpa., dla osób składających wnioski takie zapisy nie odnoszą się do terminów załatwienia spraw.

4. Zmiana w Ustawie o pomocy państwa w wychowaniu dzieci poprzez dodanie w art. 21 ust. 4 po słowach: „*W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia wychowawcze na bieżący okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi...*”. Analogiczne zapisy występują w art. 21 ust.5, 5a,5b,5c.

5. Zmiana w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów poprzez dodanie w art.20 ust. 4 po słowach: „*W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na bieżący okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi...*”. Analogiczne zapisy występują w art. 20 ust. 5, 6, 7, 8.

II. Doprecyzowanie lub zmianę zapisów w odpowiednich ustawach:

1. Świadczenia rodzinne: zapisy w art. 17 ust. 1 pkt. 4 nie określają wprost czy zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej jest tożsame z rezygnacją z zatrudnienia. Ponieważ w obiegu prawnym funkcjonują przeciwstawne wyroki Wojewódzkich Sądów Administracyjnych (np.: IV SA/GI 245/10 i II SA/Sz 585/13), organy rozpatrujące wnioski o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego podejmują różne decyzje w tym samym lub podobnym stanie faktycznym. Miana legislacyjna doprowadziłaby do wyeliminowania wskazanej trudności.
2. Świadczenia rodzinne i świadczenia wychowawcze w art. 1 ust. 2 pkt 2. Obywatele państw z poza EU zamieszkujący na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których członkowie rodziny przebywają faktycznie poza terenem RP nie podlegają tak szczegółowej weryfikacji, jak cudzoziemcy, do których stosuje się przepisy o koordynacji lub umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym. Z powyższych względów proponujemy, by doprecyzować ww. przepisy w sposób zapewniający jednakową weryfikację.
3. Świadczenia rodzinne w art. 17 c ust. 6. Obecnie odnotowujemy zjawisko składania wniosków o świadczenie rodzicielskie, a następnie rejestrowania się w Urzędzie Pracy i otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych. W opisanej sytuacji wnioskodawcy otrzymują pełne świadczenia z dwóch źródeł. W naszej ocenie opisana grupa osób znajduje się w uprzywilejowanej sytuacji w stosunku do tych określonych w art.17 c ust. 6. Z powyższych względów proponujemy, by doprecyzować ww. przepisy w sposób zapewniający jednakowe warunki dostępu do świadczeń.
4. Świadczenia rodzinne w zakresie mechanizmu złotówka za złotówkę. W mechanizmie złotówka za złotówkę, niezbędne jest uzasadnienie decyzji. Decyzje dotyczące przyznania, odmowy, zmiany lub uchylenia są bardzo skomplikowane. Są to decyzje pisane, niejednokrotnie obejmujące kilka stron.

Nakład czasu pracy przy takiej decyzji, skutkuje spowolnieniem procesu wydawania innych decyzji, szczególnie przy zmianie okresów zasiłkowych, kiedy jest ogromna presja ilości spraw i czasu pracy. Sami świadczeniobiorcy również nie rozumieją mechanizmu przyznania zasiłku rodzinnego z zastosowaniem art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych; nie rozumieją m.in., dlaczego niektóre świadczenia dzielą się przez 12 miesięcy, a inne przez odmienną ilość miesięcy. Świadczeniobiorcy również mylnie interpretują uzasadnienie decyzji przyznającej świadczenie w mechanizmie złotówka za złotówkę w części dot. przekroczenia kwoty kryterium dochodowego (np. jeżeli kryterium dochodowe zostało przekroczone o 30,11 zł to oczekują, że przysługująca kwota zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami będzie pomniejszona o ww. kwotę). Nadto każda zmiana sytuacji dochodowej rodziny, skutkuje potrzebą zmiany decyzji przyznającej zasiłek rodzinny w części dotyczącej wysokości przyznanych świadczeń, a w konsekwencji powoduje to konieczność zwrotu przez samych zainteresowanych kwot w wysokości różnicy pomiędzy łączną kwotą przysługujących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą o którą przekroczony został dochód rodziny. Tym samym niezbędne jest wprowadzenie uproszczeń w stosowaniu ww. mechanizmu tak by nie prowadzić do sytuacji większych nakładów na jego obsługę od realnych kwot przyznawanych rodzinom.

5. Zmiana zasady obliczania dochodu rodziny, poprzez badanie sytuacji finansowej za 3 ostatnie miesiące poprzedzające złożenie wniosku (ewentualnie z ostatnich 6 miesięcy), zamiast badania dochodu z roku bazowego. Świadczenia mają na celu poprawę obecnej sytuacji rodziny, a nie tej sprzed roku. Brak możliwości utraty niektórych dochodów z roku bazowego powoduje, że osoby będące obecnie w trudnej sytuacji, pozbawiane są możliwości skorzystania z pomocy państwa w formie zasiłku rodzinnego lub świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko.
6. Zmiana okresu przyjmowania wniosków w dwóch proponowanych wariantach:
 - 1) Jeśli nie będzie potrzeby badania roku bazowego, czyli badanie dochodów tylko z ostatnich 3 miesięcy (lub ewentualnie 6 miesięcy):
 - a) Okres zasiłkowy mógłby zaczynać się 1 stycznia danego roku a kończyć się z dniem 31 grudnia danego roku.
 - b) Przyjmowanie wniosków można wtedy rozpocząć od 1 września danego roku, co uprości też postępowanie i tłumaczenie wnioskodawcom czym jest rok zasiłkowy. Zasada nowy rok kalendarzowy równa się nowy rok zasiłkowy spowoduje, że osoby składające wnioski na nowe okresy zasiłkowe będą wiedziały, że wraz z nowym rokiem, jeśli chcą otrzymywać świadczenia muszą złożyć nowy wniosek. Problem ten można dostrzec po uruchomieniu programu Rodzina 500+, kiedy to osoby w styczniu składają nowy wniosek, bo mylnie myślą, że z nowym rokiem trzeba złożyć kolejny wniosek by uzyskać świadczenie;

2) Jeśli nie jest możliwe wprowadzenie zmian, co do badania dochodu z 3 lub 6 miesięcy proponujemy, żeby wnioski można było składać od 01 maja lub od 01 września. W obecnym stanie prawnym pracownicy obsługujący świadczenia pozbawieni są możliwości korzystania z wypoczynku w okresie wakacji. Największa liczba wniosków wpływa bowiem drogą elektroniczną w pierwszych dwóch miesiącach, co skutkuje ponadstandardowym obciążeniem pracą już od początku okresu przyjmowania wniosków. Jest to problem zwłaszcza dla osób (pracowników) które same mają dzieci. W tym kontekście zwracamy również na problem, że począwszy od okresu zasiłkowego 2018/2019 wnioski będzie można składać od dnia 01.07.2018 r. Doprowadzi to do sytuacji, że świadczeniobiorca np. złoży wniosek w lipcu, pracownik przeprowadzi postępowanie i wyda decyzję przyznającą prawo do świadczeń (np. w lipcu lub sierpniu), natomiast świadczenia będą przyznane od 01.10.2018 r. (w przypadku Funduszu Alimentacyjnego oraz świadczenia 500+) oraz od 01.11.2018 r. (w przypadku Zasiłków Rodzinnych). Biorąc pod uwagę fakt, że sytuacja rodzinna i dochodowa świadczeniobiorców często ulega zmianie oraz istnieje znaczny przedział czasowy od dnia wydania decyzji (np. lipiec 2018) do wypłaty pierwszych zasiłków rodzinnych w okresie 2018/2019 (listopad 2018) - to pracownicy w ww. przypadku zmiany sytuacji rodzinnej będą zobowiązani wszczynać postępowania administracyjne i uchylać decyzje (lub zmieniać kwotę przysługujących świadczeń) zanim świadczeniobiorca otrzyma wypłatę świadczenia. Dodatkowo decyzje uchylające lub zmiany decyzji wymagają rozbudowanego uzasadnienia, co zajmuje pracownikom czas, który mogliby w sposób bardziej efektywny poświęcić na wydawanie pierwotnych decyzji.

Wprowadzenie wybranego wariantu zmiany okresu zasiłkowego wyeliminowałoby wszystkie ww. trudności.

III. Świadczenia rodzinne i świadczenia wychowawcze odpowiednio w art. 7 pkt. 5 oraz art. 8 ust.2).

W obecnym stanie prawnym osoby samotnie wychowujące dzieci, które np. mają już zasądzone alimenty na rzecz dziecka, a na które dodatkowo ubiegają się o wskazane świadczenia muszą w tym celu uzyskać tytuł wykonawczy. Jak pokazuje praktyka Sądy nie chcą wydawać takiego tytułu, gdy uzyskują informację, że rodzic dziecka, na którym ciąży ustalony przez Sąd obowiązek alimentacyjny, wykonuje to zobowiązanie i płaci alimenty. Mają miejsce również takie przypadki, kiedy nasi wnioskodawcy otrzymali już wyrok wraz z tytułem wykonawczym, ale miało to miejsce kilka lub kilkanaście lat temu i np. zgubili wskazany wyrok. Zwracamy się zatem z prośbą o zmianę zapisów (w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości) w taki sposób, by umożliwić osobom ubiegającym się o świadczenia rodzinne lub wychowawcze uzyskiwanie w Sądach tytułu wykonawczego dla posiadanych wyroków bądź poprzez zmianę w przedmiotowych ustawach tj. w miejsce sformułowania dotyczącego wymogu okazania tytułu wykonawczego wprowadzenie wymogu okazania prawomocnego wyroku.

Polska Federacja Związkowa

Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej

Mamy nadzieję, że wypracowana ww. zostanie przedyskutowana oraz w efekcie przyjęta, a następnie doprowadzi do niezbędnych zmian legislacyjnych. W związku z powyższym zwracamy się o poinformowanie pisemne naszej organizacji o stanowisku Ministerstwa dotyczącego ww. postulatów.

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

WICEPRZEWODNICZĄCY
Polskiej Federacji Związkowej
Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej
Paweł Maczyński
Paweł Maczyński

Polska Federacja Związkowa
Pracowników Socjalnych
i Pomocy Społecznej

adres siedziby: ul. Jana Cybisa 7, 02-784 Warszawa
KRS 0000442994 REGON 146624204 NIP 9512366909
Strona internetowa: www.federacja-socjalnych.pl
e-mail: kontakt@federacja-socjalnych.pl
tel. 507 500 885

